

Pim Peters

'Laten we voortaan alleen nog praten over levensvatbaar bouwen'

Niet duurzaam, maar levensvatbaar bouwen

Tot voor kort ging duurzaam bouwen toch vooral over de energieprestatie. Maar daaraan komt nu een einde. Vanaf 2012 draagt namelijk de duurzaamheid van de constructie bij aan de score in alle duurzaamheidslabels.

Dat is te danken aan de lancering, in 2011, van het Model Bepaling Hoeveelheden Hoofddraagconstructies. Daarmee is definitief een objectieve basis onder duurzaam construeren gelegd.

Het model is inmiddels door de Stichting Bouw-kwaliteit opgenomen in de geharmoniseerde rekenregels voor de bepaling van de milieukosten.

Geen enkele constructeur kan nu nog langs de duurzame zijlijn blijven staan; passief toekijken behoort definitief tot het verleden.

Levensduur

Nu die hobbel is genomen, kunnen we onze pijlen op een andere discussie richten, namelijk die over de levensduur. Momenteel wordt die nog bepaald door het type gebouw.

Voor een woongebouw gaan we uit van vijfenzeventig jaar, voor een kantoorgebouw van vijftig jaar. Maar het is maar zeer de vraag of dat in het kader van duurzaamheid wel juist is.

De te verwachten levensduur is namelijk sterk afhankelijk van een groot aantal factoren die juist niet worden beïnvloed door het gebouw, zoals locatie, infrastructuur, openbaar vervoer en zelfs macro-economische omstandigheden.

Voorkomen moet worden dat duurzaamheid een papieren exercitie wordt die keurig uitrekent wat het in de praktijk nooit zal worden.

Niet-bouwen

Echt duurzaam bouwen is misschien wel het meest gebaat bij niet-bouwen, of op z'n minst minder. Dat is nog altijd vloeken in de kerk want bouwen wordt gezien als een van de pijlers onder onze economie.

Dat klopt ook, maar alleen als al dat gebouwde ook een nuttige functie krijgt. En precies dát is steeds minder het geval.

Er staan al te veel gebouwen leeg. Hergebruik is dus de opgave voor de komende decennia.

Hetzelfde geldt voor dubbelgebruik: multifunctionele gebouwen waarbij de sportvoorzieningen voor bijvoorbeeld de school na schooltijd gebruikt kunnen worden door bewoners in datzelfde gebouw. Overheidsgeld dat normaal naar daarvoor benodigde infrastructuur zou gaan, kan dan worden gestopt in het bouwbudget. Bij gebiedsontwikkeling komt die samenwerking al voor, op gebouwniveau nog nauwelijks.

Levensduur

Sta-in-de-weg is vooral de kortetermijnvisie bij veel - maar gelukkig niet alle - opdrachtgevers. Want waarom zou je nu investeren in een constructie die het toekomstige flexibele gebruik van een appartementengebouw waarborgt, terwijl je veel goedkoper kunt tunnelen?

Er worden nog altijd tegen zeer lage bouwkosten traditionele gebouwen gemaakt die duur zijn in de exploitatie om dezelfde, simpele reden: opdrachtgever en exploitant zijn twee verschillende partijen.

Ook dat is kortetermijndenken, vergelijkbaar met het nemen van duurzame maatregelen voor een gebouw waarvan je nu al kunt zien dat het over vijf of tien jaar leeg zal staan. Levensduur, daar draait het om. Dus, laten we vanaf 2012 stoppen met praten over duurzaam bouwen maar alleen nog praten over levensvatbaar bouwen. ●

Ir. Pim Peters

Directeur van IMd Raadgevende Ingenieurs en vertegenwoordiger van NLingenieurs in de commissie Milieuprestatie Gebouw en GWW-werken.